

Resultaten onderzoek gedragsregels en welbevinden

Gedragwetenschappelijk onderzoek

Nieuws
Onderzoeken ↕
Vragenlijstonderzoek ↕
Meedoen met het onderzoek
Naleven gedragsregels
Verklaringen gedrag
Welbevinden en leefstijl
Draagvlak
Communicatie en vertrouwen
Vaccinatie
Opmerkingen van deelnemers
Overig gebruik resultaten onderzoek
Over dit onderzoek
Samenvatting ronde 1 t/m 15
Trendonderzoek ∨
Interviews
Literatuuronderzoek
Onderzoek derden
Voorbeelden uit de praktijk
Publicaties
Over de Corona Gedragsunit

Wijzigingsdatum 10-12-2021 | 09:25

Nederland is al een tijd in de ban van het coronavirus. Om beter te begrijpen hoe mensen denken over de afgekondigde maatregelen, wat hun drijfveren zijn om zich hier aan te houden en wat de impact op mensen is, houden het RIVM en GGD GHOR in de Regio Nederland (samen met de regionale GGD'en) een groot onderzoek. Het onderzoek gaat over het gedrag van mensen, wat ze vinden van de gedragsmaatregelen van de overheid en hoe het fysiek, mentaal en sociaal met ze gaat in dit coronatijdperk. [Kijk hier voor informatie over de methode en representativiteit van dit onderzoek.](#)

Samenvatting resultaten 17e ronde

Door de sterk oplopende besmettingscijfers en ziekenhuisopnames, werd na een periode van versoepelingen vlak voor de huidige meetronde (24-28 november) een nieuw maatregelenpakket van kracht. Het werd weer verplicht om 1,5 meter afstand te houden, het thuiswerkadvies werd aangescherpt en openingstijden voor de horeca en winkels werden beperkt. Met de ongunstige epidemiologische cijfers is de ervaren dreiging van het virus bij deelnemers fors toegenomen. Zij maken zich weer net zoveel zorgen om het virus als vorig jaar winter.

Minder sociale activiteit en betere naleving van de gedragsadviezen

Met het toenemen van de ervaren dreiging, rapporteren deelnemers aan het gedragsonderzoek deze ronde veel minder sociale activiteiten. Deelnemers gingen bijvoorbeeld minder vaak op bezoek bij familie of vrienden en bezochten minder vaak een horecagelegenheid, ongeveer net zo vaak als in de herfst vorig jaar. Nu het minder druk is op deze locaties, lukt het ook weer beter om hier 1,5 meter afstand te houden. We zien hierin een flinke toename ten opzichte van de vorige ronde, maar er wordt door deelnemers minder vaak afstand gehouden dan een jaar geleden. Ook andere gedragsadviezen worden deze meetronde beter nageleefd dan de vorige ronde, meer deelnemers schudden geen handen, er wordt meer thuisgewerkt en meer deelnemers testen en blijven thuis bij klachten.

Deelnemers geven aan dat ze het gemakkelijker vinden om de maatregelen na te leven, ten opzichte van de vorige meetronde. Bovendien is er een toename in het draagvlak voor alle maatregelen, ook wanneer de maatregelen nog zes maanden zouden gelden. Deelnemers die het makkelijker vinden om de maatregelen na te leven en deelnemers die meer achter de maatregelen staan, houden zich hier ook beter aan.

Veel meer testen bij klachten, ook meer zelftesten

Afgelopen periode waren er lange wachtrijen bij de GGD om een testafpraak te kunnen maken. We zien een grote stijging in het percentage deelnemers dat zich bij klachten (zonder onderliggende aandoening) heeft laten testen, van 29% in de vorige meetronde naar 45% nu. Daarnaast deed 32% een zelftest, minder dan een kwart (23%) van de deelnemers met klachten heeft helemaal niet getest. Dezelfde toename is ook zichtbaar bij kinderen. Waar de vorige meetronde nog 40% van de kinderen met klachten zich liet testen bij de GGD, was dat nu 58% (29% deed een zelftest). Een klein deel van de deelnemers die zich niet lieten testen bij klachten (8%) deed dat niet vanwege drukte bij de GGD. Het gebruik van zelftesten nam toe onder alle leeftijdsgroepen, bijna de helft van alle deelnemers (48%) deed in de zes weken voor het onderzoek minimaal 1 zelftest. De keuze voor het type test dat wordt gebruikt is onder andere afhankelijk van de ernst en hoeveelheid klachten. Deelnemers die zich laten testen bij de GGD hebben vaker meerdere of zwaardere klachten dan deelnemers die een zelftest of geen test doen.

Meer deelnemers zijn het zat, daling in welbevinden

Bijna de helft van de deelnemers (46%) geeft aan dat ze het zat zijn om over het coronavirus te horen, het hoogste percentage sinds we dit voor het eerst hebben gemeten in mei 2021. Ook is er een toename in het percentage deelnemers dat aangeeft zich gestrest te voelen doordat ze proberen alle maatregelen na te leven (18%). Uit de vrije opmerkingen zien we dat deelnemers door de vele aanpassingen aan het maatregelpakket door de tijd heen de draad kwijt raken. Ook benoemen sommige deelnemers wel noodzaak te zien voor maatregelen, maar vinden dat dit niet voor hen van toepassing is omdat ze al gevaccineerd zijn.

De strengere maatregelen en verminderde sociale activiteit gaan samen met een daling in welbevinden, na een periode van herstel sinds januari dit jaar. Sommige deelnemers geven zelfs expliciet aan wel achter de maatregelen te staan, maar benoemen daarbij dat de persoonlijke kosten van naleving (zoals verminderd welzijn, eentonigheid of eenzaamheid) niet meer opwegen tegen de baten die dit (voor anderen) kan opleveren. Minder deelnemers zijn psychisch gezond en meer deelnemers voelen zich wel eens eenzaam in vergelijking met de vorige meetronde. Deze veranderingen zijn het sterkst voor jongeren tussen de 16 en 24 jaar. Bovendien is het welbevinden lager onder deelnemers die niet zijn gevaccineerd.

Laag vertrouwen in het coronabeleid, behoefte aan meer maatregelen

Het vertrouwen in de corona aanpak van de overheid is op het laagste punt sinds het begin van de pandemie, nog 16% van de deelnemers is positief (39% neutraal, 46% negatief). Bijna de helft (47%) vindt dat Nederland het slechter doet dan andere landen. Redenen voor het lage vertrouwen die door deelnemers worden genoemd zijn dat de overheid van de vorige besmettingsgolven had moeten leren met betrekking tot invoering van maatregelen en het coronatoegangsbewijs breder zou moeten inzetten. Andere landen zouden hier sneller in handelen. Veel deelnemers zijn kritisch over de maatregelen en vinden ze onlogisch of moeilijk te begrijpen. Onder deelnemers die negatief zijn over de aanpak van de overheid, vindt bijna drie kwart (71%) dat er (veel) te weinig maatregelen worden getroffen om het coronavirus te bestrijden, 17% vindt dat de overheid (veel) te veel maatregelen neemt. Maar ook onder de deelnemers die nog wel positief zijn over het beleid, vindt meer dan de helft (56%) dat er te weinig maatregelen zijn.

Dit en meer blijkt uit de zeventiende ronde van het vragenlijstonderzoek van de RIVM Corona Gedragsunit in samenwerking met GGD GHOR Nederland en de 25 GGD'en, uitgevoerd tussen 24 en 28 november 2021 onder 46.441 deelnemers. Driekwart van de deelnemers heeft de vragenlijst ingevuld voordat de "avondlockdown" werd aangekondigd, deze aankondiging had weinig effect op de resultaten van de groep die daarna de vragenlijst invulde, er waren geen noemenswaardige verschillen tussen de groepen.

Naleven gedragsregels

Sinds half maart 2020 gelden in ons land diverse gedragsregels die moeten helpen om het aantal ziektegevallen te beperken.

- Lukt het om de gedragsregels zoals afstand houden, en de hygiëne maatregelen na te leven?
- Laten mensen zich testen bij klachten?
- Hoeveel wordt er thuisgewerkt?

En is dit veranderd in de afgelopen periode?

Verklaringen gedrag

Er zijn verschillende redenen waarom regels wel of niet worden opgevolgd, zoals:

- Inschatting van de kans om besmet te raken of anderen te besmetten
- Invalde van corona op de emotie
- Inschatting of maatregelen helpen
- Hoe makkelijk of moeilijk de maatregelen worden ervaren
- Wat anderen doen in de omgeving

En is dit veranderd in de afgelopen periode?

Welbevinden & Leefstijl

De coronacrisis kan ook gevolgen hebben op de mentale, fysieke, en sociale gezondheid.

- Wat is het effect op het mentale welzijn?
- Hoe is de kwaliteit van sociale contacten?
- Zijn mensen anders gaan eten en bewegen?

En is dit veranderd in de afgelopen periode?

Draagvlak

Aan de deelnemers gevraagd of ze achter de gedragsregels staan:

- Is er draagvlak voor de gedragsregels?
- Wat als de gedragsregels langer duren?

En is dit veranderd in de afgelopen periode?

Vertrouwen in overheid

De mensen om ons heen kunnen invloed hebben op hoe we tegen maatregelen aankijken.

- Hoe wordt er over de maatregelen gesproken?
- Is er vertrouwen in de aanpak van de Nederlandse overheid?

En is dit veranderd in de afgelopen periode?

Vaccinatie

Sinds begin januari 2020 is een vaccin tegen corona beschikbaar in Nederland.

- Hoe denken mensen over vaccineren?
- Willen mensen zich laten vaccineren?
- Houden mensen zich nog aan maatregelen na vaccinatie?

En is dit veranderd in de afgelopen periode?

Vrije opmerkingen

Deelnemers konden aan het eind van de vragenlijst vrije opmerkingen geven over de coronamaatregelen in het algemeen. Deze opmerkingen geven extra inzicht in redenen voor draagvlak, naleving en welzijn van de deelnemers tijdens de coronapandemie.

Over dit onderzoek

Het onderzoek wordt samen met het RIVM en de GGD'en uitgevoerd.

- Hoe ziet het onderzoek eruit?
- Wie doen er mee?
- Hoe is het onderzoek begonnen?

Resultaten eerdere onderzoeksronden

- Resultaten op basis van 16e ronde 16 - 24 oktober 2021
- Resultaten op basis van 15e ronde 8 - 12 september 2021
- Resultaten op basis van 14e ronde 28 juli - 1 augustus 2021
- Resultaten op basis van 13e ronde 16 - 20 juni 2021
- Resultaten op basis van 12e ronde 5 - 9 mei 2021
- Resultaten op basis van 11e ronde 24 - 28 maart 2021
- Resultaten op basis van 10e ronde 10 - 14 februari 2021
- Resultaten op basis van 9e ronde 30 december 2020 - 3 januari 2021
- Resultaten op basis van 8e ronde 11 - 15 november 2020
- Resultaten op basis van 7e ronde 30 september - 4 oktober 2020
- Resultaten op basis van 6e ronde 19-23 augustus 2020
- Resultaten op basis van 5e ronde 8-12 juli 2020
- Resultaten op basis van 4e ronde 17-21 juni 2020
- Resultaten op basis van 3e ronde 27 mei-1 juni 2020
- Resultaten op basis van 2e ronde 7-12 mei 2020
- Resultaten op basis van 1e ronde 17-24 april 2020
- Meer onderzoeken naar het nieuwe coronavirus in Nederland

Hoe gaan we met de gegevens om?

 [Privacy verklaring onderzoek gedragsunit](#)
23-03-2021

[PDF | 182,19 KB](#)

Deel deze pagina

[Facebook](#) [Twitter](#) [LinkedIn](#) [WhatsApp](#) [E-mail](#)

Service

Contact
Persinformatie
Abonneren nieuwsbrieven
RSS feed
Volg ons op Twitter
Volg ons op Facebook
Volg ons op LinkedIn
Volg ons op YouTube
Volg ons op Instagram

Over deze site

Cookies
Privacy
Toegankelijkheid
WOB-verzoeken bij het RIVM
Copyright
Archief

Talen

English
Nederlands